Memo

Aan: gemeenteraad
Cc:
Van: college van burgemeester en wethouders
Datum: 20 februari 2018
Onderwerp: herinrichting Hessenweg in de kern Achterveld
Betreft : aanvullende notitie op raadsvoorstel L160573

Geachte raad,

Onlangs heeft u het raadsvoorstel L 160573 over de herinrichting van Hessenweg in de kern Achterveld ontvangen. Daarin wordt onder andere voorgesteld in te stemmen met de herinrichting van de Hessenweg (waarbij het door de Denktank Achterveld gepresenteerde herinrichtingsplan leidend is).

In dit voorstel heeft u kunnen lezen dat het herinrichtingsplan van Denktank op breed draagvlak kan rekenen maar dat op 1 belangrijk punt verschil van mening bestaat en dat is de voorgestelde keuze voor het bestratingsmateriaal voor de rijbaan.

In datzelfde raadsvoorstel is onder argument 1.5 verwoord dat wij pas een voorkeur voor een bepaald type bestratingsmateriaal aan u willen voorleggen na een excursie naar een aantal gebieden waar zowel met stille klinkers als met (gekleurd) asfalt geprobeerd is een dorpse uitstraling te creëren. Deze excursie, waaraan ook diverse leden van uw raad hebben deelgenomen, is op 2 februari gehouden.

Uiteenlopende standpunten

De Denktank heeft een voorkeur voor het vervangen van het asfalt door klinkerbestrating. Wat de Denktank betreft mogen dit ook zogenaamde stille klinkers zijn. Een aantal Achtervelders heeft echter een duidelijke voorkeur voor het opnieuw aanbrengen van een asfaltverharding. Deze mensen, waarvan de meesten langs de Hessenweg wonen, hebben zich verenigd in de Actiegroep Asfalt.

Deze actiegroep is van mening dat asfalt (zeker op langere termijn) garant staat voor minder overlast (wegverkeerslawaai en trillingen). Daarnaast wordt door een aantal sympathisanten van de Actiegroep Asfalt aangevoerd dat klinkers nadelig zijn voor de beoefening van de skeelersport.

Omdat beide groepen niet tot een vergelijk konden komen hebben wij een excursie georganiseerd naar een drietal locaties in verschillende gemeenten, waar ook een herinrichting heeft plaatsgevonden en waar ook gestreefd is om de betreffende wegen een vriendelijker uitstraling te geven en de leefbaarheid/veiligheid te vergroten. Aan deze excursie hebben leden van de Denktank en vertegenwoordigers van de Actiegroep Asfalt deelgenomen. De plaatsen die zijn bezocht zijn: Diepenveen, Westervoort en Veenendaal.

Deze excursie heeft niet geleid tot een wezenlijke wijziging van standpunten. De Actiegroep Asfalt blijft bij haar standpunt dat stille klinkers de leefbaarheid op de Hessenweg niet ten goede zullen komen.

Aangevoerd wordt dat (stille) klinkers kwetsbaarder zijn dan asfalt en dus eerder aan vervanging toe zijn en dat de kans op verzakkingen groter is. Verder wordt aangevoerd dat de geluidreducerende werking van de stille klinkers op termijn minder wordt.

De Denktank daarentegen is van mening dat in voldoende mate is aangetoond dat een keuze voor stille klinkers nagenoeg niet tot een hoger geluidsniveau zal leiden.
Ook verwacht de Denktank dat de gemiddelde rijsnelheid op een klinkerweg lager zal zijn dan die op een asfaltweg. Verder vindt de Denktank het van essentieel belang dat het asfalt verdwijnt omdat juist dit type verhardingsmateriaal het karakter van doorgaande verkeersweg benadrukt. Ook vindt de Denktank dat een asfaltverharding niet of nauwelijks bijdraagt aan de beoogde versterking van de dorpse uitstraling.
Daarom blijkt de Denktank een voorkeur houden voor stille klinkers.

Terugkoppeling resultaten excursie aan bewoners Hessenweg

Zowel de vertegenwoordigers van de Denktank als die van de Actiegroep vonden het zinvol en wenselijk om ‘verantwoording af te leggen‘ aan de bewoners van de Hessenweg. Per slot van rekening zijn zij degenen die het meest van de herinrichting zullen merken. Deze bewoners hebben een uitnodiging ontvangen voor een bijeenkomst die op 19 februari in ‘Ons Gebouw’ is gehouden. Op deze bijeenkomst waren ongeveer 70 belangstellenden aanwezig. Beide groepen hebben daar geprobeerd hun voorkeur toe te lichten, te verdedigen en antwoord te geven op vragen vanuit het publiek.

Wij hebben moeten vaststellen dat ook deze bijeenkomst niet tot een eensluidend standpunt heeft geleid.

De patstelling vraagt om een bestuurlijk antwoord

Nu ‘het dorp’ niet zelf tot een compromis is gekomen over de toekomstige verharding van de rijbaan zal de knoop door het gemeentebestuur moeten worden doorgehakt. Dit vraagstuk kan vanuit een tweetal invalshoeken worden belicht.
Dit zijn ‘zorgvuldigheid en onderbouwing argumentatie‘ enerzijds en ‘maatschappelijk draagvlak‘ anderzijds.

- ***zorgvuldigheid onderbouwing argumentatie***

Wij zijn van mening dat de Denktank zeer zorgvuldig te werk is gegaan bij de voorbereiding van het herinrichtingsplan. Zo is tijdens de planfase geprobeerd zoveel mogelijk personen en instanties enthousiast te maken om zich aan te sluiten bij de Denktank om op die manier tot een zo breed mogelijk gedragen plan te komen.

Zoals bekend ging de voorkeur van de Denktank al vroeg in het proces uit naar een ander bestratingsmateriaal dan asfalt. Wanneer je je een beeld probeert te vormen bij een dorpse uitstraling is asfalt immers niet direct het eerste verhardingsmateriaal dat op het netvlies verschijnt. Asfalt is immers een materiaal dat voornamelijk wordt gebruikt op wegen met een ontsluitingsfunctie. De Hessenweg is al jaren geleden aangewezen als erftoegangsweg c.q. verblijfsgebied. Een klinkerverharding maakt duidelijk dat de automobilist hier te gast is. Bovendien zorgen klinkers voor een dorpse uitstraling.

Ook vanuit het aspect verkeersveiligheid gaat de voorkeur uit naar klinkers. Ten onrechte wordt door sommige weggebruikers nog wel eens gedacht dat verkeer op een (drukkere) asfaltweg voorrang heeft ten opzichte van het verkeer dat uit geklinkerde zijstraten komt. Door de Hessenweg binnen de kern van Achterveld in klinkers uit te voeren zal de gemiddelde snelheid van het autoverkeer naar verwachting omlaag gaan.
Ook mag worden aangenomen dat verkeer dat van rechts komt, in de nieuwe situatie eerder voorrang zal krijgen.

Verder vormt de Hessenweg in zijn huidige vorm/inrichting in zekere zin een barrière tussen de noordzijde en de zuidzijde van de weg. Door een 'zachtere' c.q. vriendelijker inrichting kan deze beleefde barrièrewerking worden verminderd. Daardoor wordt het ook prettiger om hier te fietsen.

Ook voor de Denktank heeft van het begin af aan voorop gestaan dat er geen sprake mocht zijn van een toename van het wegverkeerslawaai.
Mede naar aanleiding van vragen vanuit uw raad hebben wij opdracht gegeven tot het uitvoeren van een geluidonderzoek. Een van de conclusies is dat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB Lden op de Hessenweg in de huidige situatie (met asfalt) reeds wordt overschreden. Een verhoging van het geluidsniveau is voor een goed leefklimaat ongewenst.

Een van de vragen aan het onderzoeksbureau was de akoestische eigenschappen van verschillende klinkersoorten met elkaar te vergelijken. Daarbij is ook gekeken naar zogenaamde 'stille klinkers'. Dit zijn betonnen klinkers met een geluidreducerende toplaag. Deze stille klinkers lijken uiterlijk sterk op gebakken klinkers, waar de voorkeur van de Denktank aanvankelijk naar uitging.

Volgens het onderzoeksbureau leidt de aanleg van gebakken klinkers inderdaad tot een forse toename van het wegverkeerslawaai. Om die reden heeft de Denktank de gebakken klinker afgewezen.

Een andere conclusie uit het geluidrapport is dat de hiervoor genoemde stille klinkers, qua geluidsniveau, nagenoeg gelijkwaardig zijn aan asfalt.

Asfalt scoort weliswaar net iets beter maar de ervaring leert dat deze winst feitelijk weer teniet wordt gedaan doordat de gemiddelde rijsnelheid van het autoverkeer op een klinkerweg meestal net iets lager ligt dan bij asfalt.

Uit onafhankelijk onderzoek kan worden afgeleid dat de geluidreducerende werking van de stille klinker in een woonstraat minimaal 20 jaar in stand blijft. De geluidreducerende werking neemt in de loop der jaren wel iets af. Maar als een vergelijking wordt gemaakt met asfalt is het gemiddelde niveau gedurende de totale akoestische levensduur vrijwel gelijk aan dat van asfalt.

Verder vinden wij dat voldoende is aangetoond dat de kwaliteit van de rijbaan c.q. de mate van schade, trillingen en verzakkingen in belangrijke mate afhankelijk is van de zorgvuldigheid bij het werken aan de fundering en opbouw van de (grond)lagen die onder de rijbaan liggen. Wanneer dat niet op vakkundige wijze gebeurt heeft dat zo zijn gevolgen voor de kwaliteit van de wegverharding (ongeacht of die nu uit een asfaltlaag of uit een klinkerverharding bestaat).

Als gevolg van de vervanging van de riolering in de Hessenweg valt simpelweg niet te ontkomen aan een ingrijpende aantasting/roering van de ondergrond.
Dit betekent dat in het bijzonder moet worden gelet op een zorgvuldige verdichting van de ondergrond (ongebonden fundering). Als deze niet voldoende gestabiliseerd is zie je dat (op termijn) terug in de kwaliteit van de rijbaan. Van de fouten die in dat opzicht elders zijn gemaakt kan lering worden getrokken. Ook dat kan als winst worden gezien van de brede maatschappelijke discussie over de kwestie asfalt of klinkers. Dit proces heeft immers voldoende nuttige bouwstenen opgeleverd om dergelijke constructiefouten in Achterveld te voorkomen.

Op grond van de hiervoor genoemde feiten menen wij dan ook dat de zorg over het ontstaan van geluidoverlast, plasvorming door verzakkingen en trillinghinder niet reëel is. Door expliciet aandacht te schenken aan de ‘fundering’ van de rijbaan kunnen deze klachten worden voorkomen.

Op grond van deze rationele argumenten en feitelijkheden kunnen wij ons voorstellen dat de Denktank achter haar herinrichtingsplan (met stille klinkers) blijft staan omdat dit materiaal meer dan (gekleurd) asfalt bijdraagt aan de in het wensplan beoogde versterking van het dorpse karakter.

Overigens onderschrijven wij het door de Actiegroep Asfalt genoemde argument dat klinkers minder lang meegaan dan asfalt. Maar met dit aspect hebben wij al rekening gehouden in het raadsvoorstel dat u onlangs heeft ontvangen. Hierin kunt u lezen dat rekening wordt gehouden met meerkosten als gevolg van het feit dat deze klinkers na een periode van 20 jaar vervangen moeten worden. De hiermee samenhangende meerkosten vinden wij acceptabel.

Het eveneens door de Actiegroep aangevoerde argument dat beoefenaars van de skeelersport een voorkeur hebben voor een gladde asfaltlaag klinkt ons niet vreemd in de oren. Hoewel wij de skeelersport een warm hart toedragen vinden wij dat aan dit aspect geen doorslaggevende betekenis kan worden toegekend bij de discussie over de materiaalkeuze van de Hessenweg.

Op basis van deze rationele objectiveerbare argumenten kunnen wij de voorkeur van de Denktank begrijpen en respecteren.

- ***maatschappelijk draagvlak***

Als college vinden wij het belangrijk dat dit soort ingrijpende herinrichtingsplannen op zo breed mogelijk draagvlak kunnen rekenen. Dit is ook één van de voorwaarden die wij hebben gesteld toen wij de Denktank en daarmee ‘het dorp’ de ruimte hebben gegeven om zelf een wensplan voor de herinrichting van de kern in Achterveld op te stellen. Per saldo gaat het hierbij immers om projecten die een flink beslag leggen op de gemeentelijke middelen. Verder speelt mee dat het eindresultaat minimaal enkele decennia in stand gehouden moet worden. Wij vinden het dan ook belangrijk dat de ‘omgeving’ tevreden is en blijft over de uiteindelijke inrichting van de weg.

In die zin moeten wij constateren dat ondanks de inspanningen die de afgelopen tijd vanuit diverse partijen zijn geleverd, niet hebben geresulteerd in een plan dat (ook) op breed draagvlak kan rekenen de bewoners van de Hessenweg. En dat zijn wel de bewoners die dagelijks op deze weg uitkijken en het verkeer voorbij horen rijden.

Wij vinden dat het kritisch geluid van een deel van de bewoners – ook na discussie aan de hand van de feitelijke argumentatie - niet zo maar kan worden genegeerd. Tijdens de bewonersavond hebben ongeveer 60 aanwezigen op duidelijke wijze te kennen gegeven dat zij geen stille klinkers maar asfalt terug willen zien. Minder dan 10 aanwezigen bleken een voorkeur voor klinkers te hebben. En dat is een significant verschil.

Alles afwegende hebben wij gemeend een zwaarder gewicht te moeten toekennen aan het aspect ‘maatschappelijk draagvlak’.

Daarom stellen wij u het volgende voor:

- in te stemmen met het door de Denktank gepresenteerde herinrichtingsplan en daaraan de voorwaarde te verbinden dat de rijbaan binnen het plangebied in asfaltverharding moet worden uitgevoerd en
- de mogelijkheid te onderzoeken om (alleen) het gebied rond het ‘dorpsplein’ van stille klinkers te voorzien om op die manier het pleingevoel te versterken.

Vervolg

De uitkomsten van de behandeling van dit memo op 22 februari worden ‘omgezet‘ in een aangepast raadsvoorstel dat u op 8 maart 2018 ter vaststelling wordt aangeboden.